

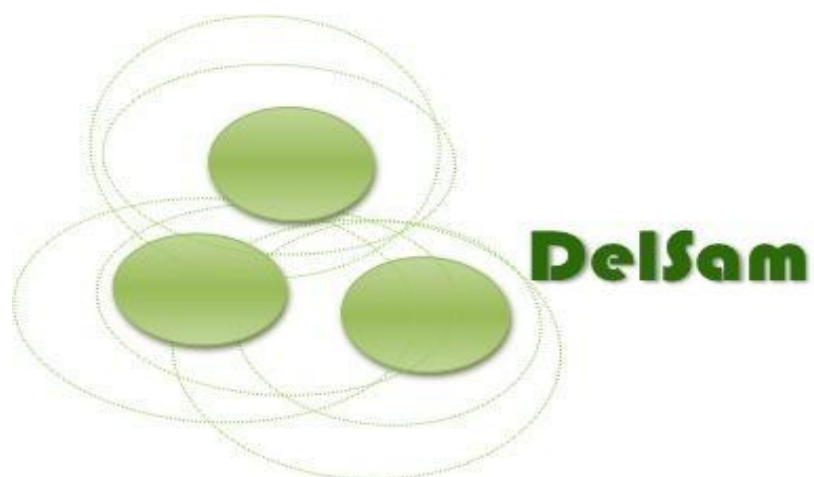

Mia Montonen

DelSam – Delaktig i samhället III
2014 – 2015

DeISam – Delaktig i samhället III 2014 – 2015

Mia Montonen: DelSam – Delaktig i samhället III 2014 – 2015

FSKC Rapporter 2/2015

Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området
Publikationen finns i PDF på vår webbplats www.fskc.fi

Helsingfors 2015

ISBN 978-952-7078-087-2 (PDF)

Innehåll

Innehåll	3
1 Inledning.....	5
2 Syfte, målsättning och målgrupp	6
3 Förverkligande av projektet.....	7
3.1 Projekttid och projektområde.....	7
3.2 Organisering.....	7
3.3 Projektverksamhet.....	8
4 Observationer, reflektioner och tankar om och kring projektarbetet	14
4.1 Om utvecklingsarbete.....	14
4.2 Ungdomar som faller i mellan.....	15
5 Slutligen	17
Källor.....	18

Bilaga 1

Söderström E. (2015) Utvärdering av DelSam-projekten 2012-2015

Bilaga 2

Nyman, H (2014) Ungdomars attityder till arbete – en kvalitativ undersökning om arbetets betydelse. Helsingfors universitet, statsvetenskapliga fakulteteten, socialt arbete. Pro gradu – avhandling

Bilaga 3

Lindvall, I (2014) *”Det är jättesvårt när man börjar blanda äpplen och päron i fruktkorgen gladeligen”* – en studie om samarbetets utmaningar i ungdomsarbete. Helsingfors universitet, statsvetenskapliga fakulteteten, socialt arbete. Praktikforskning.

Bilaga 4

Program för seminariet: Skillnaden Från vision till handling i arbete med unga
18.11.2014

Bilaga 5

Program för seminariet Från förebyggande arbete till fortsatt stöd - Från början av grundskolan till andra stadiet - Var finns broarna? 5.2.2015

Bilaga 6

Sammanfattning från seminariet Från förebyggande arbete till fortsatt stöd - Från början av grundskolan till andra stadiet - Var finns broarna? 5.2.2015

Bilaga 7

Kursbeskrivning för specialkursen: Mångprofessionellt utvecklingsarbete med unga i risk för marginalisering. Våren 2015

Bilaga 8

Koskinen, R & Puustinen, A (2015) På spaning efter självförtroende som flytt - personalen och unga på ungdomsverkstäder

Bilaga 9

Koskinen R (2015) Ungas erfarenheter av vuxna i skolvärlden - Crossroads-modellen, våra livs möts i vägskaLEN

Bilaga 10

Broschyr med information om sociala tjänster som riktar sig till unga i Korsholm

Bilaga 11

Backman, A & Söderström, E (2014) Möjliga utvecklings- och samarbetsområden mellan Optima och ungdomsverkstad

Bilaga 12

Backman, A & Söderström, E (2015) Förslag på samarbete mellan Optima och After Eight

Bilaga 13

Backman, A (2015) Projektresultat från DelSam i Österbotten

1

Inledning

DelSam III (Ungas delaktighet i samhället) är en fortsättning på DelSam I och II som pågått 1.9.2012 - 28.2.2013 med förlängning till 30.4.2013 (Delsam I) och 1.6.2012 - 28.2.2014 (DelSam II) genom Barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogrammet 2012-2015.

Under DelSam III utvidgades projektets fokus, till att omfatta också ungdomar i högstadieåldern. Denna utvidgning härstammade från planeringsskedet och smiletagningen (se projektplan för DelSam III) där ungdomar involverades i planeringsarbetet. Konkret har denna utvidgning inneburit i Nyland, främst i Helsingfors ett samarbete med skolkuratorerna och i Österbotten ett samarbete med högstadiet i Korsholm.

I övrigt har projektet fortsatt sitt samarbete med ungdomsverkstäderna samt med utbildningsenheten Optima och där främst med Optimax programmet och med ungdomsportalen Decibel. Både i Nyland och Österbotten har projektkoordinatorerna jobbat med att knyta kontakter med andra aktuella projekt på fältet samt stadigvarande verksamhet. Tanken har varit att utveckla tillsammans med andra, så att resultaten genast kommer praktiken till nytta och den vägen också implementeras i den stadigvarande verksamheten.

Projektet har involverat dryga 30 ungdomar och har haft närmare 250 professionella på olika seminarier, möten etc.

2

Syfte, målsättning och målgrupp

Syftet med projektet DelSam – Delaktig i samhället III har varit att utveckla kunskap och arbetsmodeller som kan användas i arbetet med ungdomar som går i eller har gått ut grundskolan. Detta görs för att stöda deras delaktighet och medbestämmande när de ska hitta sig en plats i samhället efter skolan.

Projektet har två viktiga utgångspunkter. Den första är ungdomars medverkan och den andra är samarbete och samverkan mellan olika aktörer. Målsättningen med projektet har varit att i förverkliga på följande sätt det barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogrammet 2012-2015

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2012/liitteet/OKM7.pdf?lang=fi> :

- a) Ökad delaktighet och medbestämmande för de unga
(Strategiska målsättningarna 1.1, 3.1, 3.3)
- b) Fungerande förebyggande arbete
(Strategiska målsättningarna 2.1, 3.3, 7.2)
- c) Stödja ungdomarnas väg från verkstäderna vidare
(Strategiska målsättningarna 3.1, 3.3)
- d) Bättre samarbete och samverkan mellan olika aktörer
(Strategiska målsättningarna 2.1, 3.1, 3.3, 7.2, 9.1, 9.2)
- e) Kompetenshöjning
(Strategiska målsättningarna 9.1, 9.2)

Målgruppen har varit unga vuxna i åldersgruppen 18-29 år som har svårigheter att hantera sin vardag och hitta sin väg till utbildning och arbetsliv och samt i viss mån ungdomar från ca 13 år framåt samt den personal inom utbildning, sysselsättning och socialt arbete som arbetar med dessa målgrupper.

3

Förverkligande av projektet

3.1 Projekttid och projektområde

Projektet har förverkligats under tiden 1.3.2014-30.06.2015. Som projektområde har projektet haft hela Svenskfinland, men i praktiken har de konkreta utvecklingsinsatserna koncentrerats på kommunerna Helsingfors, Raseborg, Korsholm och Kristinestad och på ungdomsverkstäderna Föregångarna, Jobcenter, After Eight i Österbotten och Koi och SVEPS i Nyland. Ett samarbete har funnits också med utbildningsenheten Optima och där främst med Optimax programmet i Jakobstad samt med ungdomsportalen Decibel, som fungerar främst i Österbotten.

3.2 Organisering

En referensgrupp för ungdomar, har projektet inte fått ihop. Problemet är att hitta ungdomar som är villiga, tillräckligt kunniga och som har möjlighet att delta i en referensgrupp. Därför valde projektet att inte sammankalla en grupp, utan att vid behov, när ett ärende uppkommer, diskutera det med en lämplig färdig grupp, enligt modell från planeringen av Delsam III.

De centrala samarbetsparterna har varit representerade i projektets styrgrupp:

- Sade Pitkänen, Koordinator för svenskspråkig service, Helsingfors stad
- Stefan Fri, Avdelningschef för sysselsättningstjänster, Raseborgs stad
- Caroline Lund, Fritidschef, Korsholms kommun
- Peter Rolin, Verksamhetsledare, Svenska produktionsskolan Sveps
- Päivi Isuls, Projektledare, JobCenter
- Torbjörn Stoor Verkställande direktör, FSKC, ordförande för mötet
- Mia Montonen, Utvecklingschef, FSKC
- Ann Backman, Projektkoordinator, DelSam III, Österbotten
- Raija Koskinen, Projektkoordinator, DelSam III, Nyland, sekreterare för mötet

Styrgruppsmöten har ordnats fyra gånger under projekttiden. I och med projektets breda geografiska område, har representanter från Österbotten oftast deltagit på möten på distans via en Lync-kontakt (videokonferens).

Planen var att förutom styrgruppen, skulle projektet ha lokala projektgrupper. På styrgruppsmötet i augusti 2014 beslöts att i samband med styrgruppsmöten kan lo-

kala grupper sammankomma vid behov. Sådant behov har dock inte uppkommit och lokala projektgrupper har således inte bildats.

Projektet har haft två anställda projektkoordinatorer, Ann Backman 60 % i Österbotten och Raija Koskinen 60 % i Nyland. Projektpersonalen har ansvarat för beredning av styrgruppsmöten samt för det konkreta genomförandet av projektet på lokal nivå. Detta har innefattat konkret samarbete med de lokala aktörerna och arbete med ungdomar.

Dessutom har projektet haft sakkunnig Eivor Söderström anställd på 20 %. Eivor har deltagit i arbetet både i Österbotten och Nyland samt haft ansvar för den i projektet gjorda utvärderingen. Från FSKC har utvecklingschef Mia Montonen deltagit i projektarbetet med en arbetsinsats på fem dagar i månaden. Mia har ansvarat för ledningen och koordineringen av substansproduktionen för projektet samt rapportering och utvärderingen av projektet. VD Torbjörn Stoor har ansvarat för personalledningen av de projektanställda, administrationen och ekonomihanteringen för projektet samt ledningen av styrgruppsarbetet till en omfattning av tre dagar i månaden. Byrå- och projektsekreterare Gerd Strandberg-Andersson har skött om projektets informationsproduktion i form av infobrev och webbsidor samt sociala medier till en omfattning om en dag i månaden.

Forskarssocialarbetarna och annan personal vid Mathilda Wrede-institutet och studeranden på olika nivåer har kunnat fungera som resurser för innehålls- och forskningsproduktion i förverkligandet av projektet.

3.3 Projektverksamhet

I början av projektet uppgjorde projektkoordinatorerna en verkställighetsplan för projektet

http://fskc.fi/Site/Data/2067/Files/DelSam%20III%20preliminaer%20verkstaellighetsplan%204_9.pdf

Som alltid i projekt, så förverkligas en stor del, men inte allt det planerade och därutöver kommer det nya initiativ och möjligheter. Eftersom DelSam projekten har förverkligats i samarbete med andra aktörer har också projektets förverkligande varit fast på de andra aktörernas tidtabeller och resurser. I vissa fall har projektet fått ge avkall på sin ambitionsnivå på grund av bland annat andra aktörers arbetssituation. I andra fall har projektet fått draghjälp och förverkligats i annan form.

Ett dylikt lyckat och viktigt samarbete har varit **samarbetet med ungdomsportalen Decibel** <http://www.decibel.fi>. Eftersom decibel redan har ett svenskspråkigt webforum både för unga och professionella, har DelSam inte grundat ett eget. På Decibel finns också det slutna forumet Ungdomar som yrke, som är till för alla som

jobbar med ungdomar. Man ansöker om att få bli medlem. Där finns en anslagstavla och kalender för utbildningar, kurser och information samt ett diskussionsforum för utbyte av tankar och idéer. Forumet fungerar i huvudsak i Österbotten, men i och med samarbetet med DelSam så var det också möjligt för personal från andra håll i Svenskfinland bli medlemmar och kunde fungera som bollplank för t.ex. uppsökande ungdomsarbetare, som arbetar ensamma.

Ett annat samarbete gällde **Jobbskuggningsdagen, Job Shadow Day** som ordnades den 22.4. 2015 på olika orter t.ex. Borgå, Helsingfors, Raseborg, Vasa, Jakobstad och på Åland. DelSam deltog i nätverksmöten gällande dagen, andra deltagare var bl.a. FDUV, Vates, Kårkulla, Korsholm, Vörå och Vasa. För mera information se <http://www.vates.fi/vates/projektit/aktivera-resurser/job-shadow-day-2.html>

Under DelSam III, beslöts att man gör en ordentlig **utvärdering av DelSam projekten I-III**. Utvärderingsrapporten finns som Bilaga 1.

DelSam har också deltagit på informationstillfällen och följt med starten av **Navigatorn projektet (Ohjaamo)**. För mera information se <http://www.peda.net/veraja/keskisuomenely/ohjaamot>.

Samarbetet med studerande på olika nivåer har fortsatt, en del arbeten är inte ännu klara. Under projektperioden har följande rapporter/avhandlingar som studerande gjort blivit färdiga:

- Hanna Nyman: *Ungdomars attityder till arbete – en kvalitativ undersökning om arbetets betydelse*. Helsingfors universitet, statsvetenskapliga fakulteteten, socialt arbete. Pro gradu – avhandling, oktober 2014 (Bilaga 2)
- Ida Lindvall: *”Det är jättesvårt när man börjar blanda äpplen och päron i fruktkorgen gladeligen”* – en studie om samarbetets utmaningar i ungdomsarbete. Helsingfors universitet, statsvetenskapliga fakulteteten, socialt arbete. Praktikforskning, oktober 2014 (Bilaga 3)

Följande publikationer är under arbete:

- Baarman, Johanna: examensarbete för Högre yrkeshögskoleexamen, Arcada
- Granholm, Camilla: vetenskaplig artikel, som är en del av doktorsavhandling publiceras eventuellt under året 2015
- Koskinen, Raija: vetenskaplig artikel, publiceras eventuellt under året 2015
- Puustinen, Annika: examensarbete för Högre yrkeshögskoleexamen, Arcada, publiceras på hösten 2015

- Sjölund, Katarina: pro gradu, Helsingfors universitet, publiceras eventuellt på hösten 2015

DelSam III deltog i arrangemangen kring **två seminarier**. Det **första** ordnades i samarbete med forskarsocialarbetarna på Mathilda Wrede-institutet 18.11.2014 med rubriken *Skillnaden Från vision till handling i arbete med unga*. Programmet finns som Bilaga 4.

Det **andra** seminariet var det redan traditionella DelSam seminariet på Runebergsdagen 2015. I år med rubriken: *Från förebyggande arbete till fortsatt stöd - Från början av grundskolan till andra stadiet - Var finns broarna?* Seminarieprogrammet finns som Bilaga 5 och en sammanfattning av seminariet finns som Bilaga 6.

DelSam projektet har **presenterats på olika konferenser**. På dagarna för vuxen socialt arbete skulle en av konferensens nattverkstäder vara om DelSam, den verkstaden blev dock inhiberad p.g.a. för få deltagare. Men på följande nationella och internationella konferenser har DelSam presenterats med följande rubriker:

- Koskinen, Raija & Backman, Ann: *Käytäntötutkimus työssä – kokemuksia nuorten kanssa tehdystä tutkimuksesta*. Työelämän tutkimuspäivät, 6. – 7.11.2014 Tammerfors.
- Koskinen, Raija: *Conceptualizing the complexity of activation policy related to youth unemployment in Finland*. SNoW 2014 Shanghai Conference: Between Universality and Conditionality Migration, Mobility and Welfare Rights 28 – 29.11.2014 Nordic Centre, Fudan University, Shanghai
- Koskinen, Raija & Backman, Ann: *DelSam – Delaktig i Samhälle 2012 – 2015 Utvecklingsprojekt med fokus på unga i Svenskfinland*. Samnordisk konferens om socialt arbete Mod i socialt arbete 10–12.6.2015, Arcada, Helsingfors.

Enligt planen för i DelSam III, ordnades det i **samarbete med Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet en specialkurs (5 sp.) "Mångprofessionellt utvecklingsarbete med unga i risk för marginalisering"**. På kursen övades mångprofessionellt arbete i praktiken. Eftersom en fjärdedel av kursens deltagare som bäst jobbar med unga fick kurseinnehållet en stark förankring till det utvecklingsarbete som pågår i olika verksamhetsmiljöer. Planering av specialkursen har pågick sedan hösten 2014 genom att aktivera olika samarbetsparter till att delta både i planering och i förverkligandet av kursen. På kursen deltog det sammanlagt 40 personer av vilka en fjärdedel var professionella. Dessutom deltog 11 sakkunniga i förverkligandet av kursen. Under kursen gjordes det utvecklingsarbeten enligt olika teman som presenteras i kursbeskrivningen (bilaga 7.). Social- och kommunalhögskolan har förbundit sig att förverkliga en motsvarande kurs i Vasa på våren 2016.

Övrig projektverksamhet i Nyland

- *Samarbete med Mathilda Wrede – institutet.* Det har ordnats regelbundna möten med forskarsocialarbetarna Frida Westerback och Bettina von Kraemer samt projektkoordinator för Nyland Raija Koskinen för att kunna hitta synergieffekter mellan DelSam-aktiviteter och deras forskningsuppdrag. Forskarsocialarbetarna har bidragit mycket i planering samt förverkligandet av specialkursen ordnat av SocKom (se ovan). DelSam-projektet har deltog också i ordnandet av seminarium Skillnaden (se ovan). Via DelSam-projektet rekryterades det 3 studeranden från SocKom som hjälpte till med att ordna seminariet.
- *Samarbete med Raseborgs stad, sysselsättningsenhet.* Resultat av Bikva-processen som förverkligades på våren 2014 har använts för att vidareutveckla verksamheten i Raseborg. Det har ändå inte använts projektresurser av DelSam specifikt i detta utvecklingsarbete. Tre publikationer kommer ut på basis av Bikva-processen. Annika Puustinen skriver sitt examensarbete för högre yrkeshögskoleexamen om processen (blir färdig på hösten 2015). Raija Koskinen och Annika Puustinen har tillsammans skrivit ett FSKC-arbetspapper "*På spaning efter självförtroende som flytt - personalen och unga på ungdomsverkstäder*" (Bilaga 8). Raija Koskinen (i rollen av doktorand i socialt arbete) skriver en vetenskaplig artikel (blir eventuellt färdig på hösten 2015).
- *Samarbete med Sveps, speciellt Startträning.* För att lyfta fram ungas erfarenheter av skolans vuxna, förverkligades det en dramaprocess i samarbete med Sveps Startens unga och socialtränarna vid årsskiftet 2014 - 2015. En utomstående skådespelare anlätades för att bidra i processen med sin sakkunskap. Processens resultat presenterades på DelSam III seminariet den 5.2.2015. Dramaprocessen har beskrivits i ett arbetspappret Koskinen, Raija: "*Ungas erfarenheter av vuxna i skolvärlden - Crossroads-modellen, våra livs möts i vägskälen*" (bilaga 9). På basis av dessa erfarenheter finns det intresse att vidare utveckla möjligheter att t.ex. använda drama i olika sammanhang med arbete med unga. Då drama-processen förbereddes, knöts kontakter med Teaterhögskolan och flera fristående skådespelare, som har erfarenhet och intresse att arbete med dessa frågor. Dessa kontakter kunde gärna användas i fall det inom ramarna för DelSam IV eller eventuellt något annat projekt (som t.ex. ESR) finns behov för det.

- *Samarbete med Helsingfors stad, utbildningsverket, elevvården I* och med att fokus i DelSam III var förebyggande arbete, har det varit centralt att sträva efter att inleda ett konkret samarbete med skolorna. I Helsingfors stad har det varit frågan om ett samarbete med elevvårdens kuratorer. Projektet presenterades i början av hösten 2014 i utbildningsverkets administrativa möte som leddes av utbildningschef Niclas Rönnholm. Efter att beslutet för utvecklingsarbete på detta möte gjordes har projektkoordinatorn deltagit i sammanlagt tre samarbetsmöten med kuratorer där utvecklingsbehov och konkreta möjligheter inom ramarna för DelSam har kartlagts mera i detalj. Mest konkret har samarbete förverkligats genom att alla kuratorer deltog i specialkursen som ordnades av Svenska social- och kommunal högskolan vid Helsingfors Universitet på våren 2015 (se ovan). Kuratorerna kunde välja att utveckla något aktuellt område i sitt eget arbete under kursen. Kuratorerna tog även ställning till innehållet i DelSam IV ansökan. I och med DelSam IV fick finansiering enligt beslutet 28.4.2015, satsas det projektresurser till att utveckla elevvårdens verksamhet. Under DelSam III samarbetsmöten kom det även fram initiativ från elevvården att man borde testa användning av t.ex. någon sorts webforum i kuratorernas arbete med elever. Möjligheter till att t.ex. rekrytera någon studerande som kunde forska i detta utreddes, men ingen har lyckats rekryterats för det ännu.

Övrig projektverksamhet i Österbotten

- *Koordinerande nätverket i Korsholm.* DelSam deltog på en samarbetsträff och därefter på möten för nätverket
- *Utvecklande av samarbetet mellan specialundervisning och socialt arbete i Korsholm* var ett svar på det behov som framkom under DelSam II (se: "Processer inom sysselsättning i socialt arbete med ungdomar och unga vuxna - inom Korsholms kommun. 2014" http://fskc.webbhuset.fi/Site/Data/2067/Files/Processbeskrivning%20av%20sysselsaettning%20%2029_01_2014.pdf. På hösten 2014 ordnade Delsam ett möte mellan undervisningen och socialt arbete för att fundera vidare på de uppkomna utvecklingsbehoven. Tanken var att på våren pilotera en modell där socialarbetaren deltar tillsammans med specialläraren på mötet med familjen där man utvärderar elevens individuella plan (IP). Detta skall ske på våren innan eleven går ut nian. Socialarbetarna fick under våren inga dylika kallelser eller kontakttagande gällande detta, orsaken var att föräldrarna inte hade gett samtycke till att ha socialarbetaren på plats. Ett konkret resultat av arbetet är en Broschyr med information om sociala tjänster som riktar sig till unga (Bilaga 10).

- På mötet uppkom det också ett annat behov, som *ungdomssektorn* på Korsholm beslöts att nappa på. Det gällde ordnande av *handledning och verksamhet under sommaren vid övergångsskedet till andra stadiet* för elever i resursklassen och andra som lärarna hade speciellt oro för. Totalt erbjöds handledning för 7 elever. Verksamheten var lyckad. Ungdomarna upplevde verksamheten lärorik och dessutom fick verksamheten i gång ett förbättrat samarbete mellan ungdomssektorn och svenska högstadiet i Smedsby.
- *Samarbetsprocess i Kristinestad som stöd för den uppsökande verksamheten* blev uppskjutet flera gånger framåt och hann inte förverkligas under projekttiden.
- *Samarbetsprocess mellan After Eight och Optima i Jakobstad* förverkligades under projekttiden med två workshops. Resultaten av dessa finns som Bilaga 11 och 12. I praktiken har processen lätt till att OptimMax och After Eight under våren ordnade gemensamma träffar för ungdomar.

En utförligare rapport om resultaten för arbetet i Österbotten finns som Bilaga 13.

4

Observationer, reflektioner och tankar om och kring projektarbetet

Projektet DelSam har jobbat på brett, på ett stort område med många aktörer, med många möten och diskussioner. Under projektets gång är de vissa saker som speciellt stigit fram och som vi upplever att det är viktigt och angeläget att föra vidare. Dessa tankar, reflektioner och observationer handlar dels om att utveckla och dels om unga som faller i mellan.

4.1 Om utvecklingsarbete

FSKC har i DelSam projektet utgått från tanken att man utvecklar tillsammans med de som jobbar i praktiken. Detta har man gjort av flera orsaker. För det första så arbetar FSKC inte själv med praktiskt arbete och fastän det ibland med tanke på arbetets innehåll skulle vara lockande att med projektmedel, skapa någon form av konkret verksamhet, konkret service med unga som målgrupp, så motsvarar den formen inte FSKC grunduppgift. Dessutom upplever vi att det är oetiskt att starta upp ny verksamhet vars fortsatta finansiering är oklar. Ny verksamhet skapar och också hos klienter nya förväntningar. När man arbetar med en målgrupp, som kanske ofta har tappat hoppet och har flera erfarenheter av att man fallit i mellan, så kan man förorsaka mera skada än nytta.

För det andra finns det flera aktörer som arbetar med målgruppen och är villiga att vidareutveckla sitt arbete. Med tanke på den ändå relativt småskaliga projektfinansieringen är det vettigare att sätta resurserna på att vidareutveckla den befintliga verksamheten än att börja starta upp något eget och nytt. Detta har också möjliggjort att DelSam har kunnat arbeta på så bred bas, som projektet gjort.

För det tredje; genom att utveckla med de som jobbar i praktiken med unga, så kommer nyttan av projektverksamheten direkt till godo både för de unga och för de som arbetar med de unga. Samtidigt betyder det att verksamheten blir direkt implementerad i praktiken och någon egentlig implementeringsfas behövs inte.

Fastän nyttan med att utveckla tillsammans med andra är stor, finns det också vissa utmaningar. Projektet är hela tiden beroende av andra och de andras välvilja samt intresse, engagemang och resurser. Överlag kan man säga aktörerna som deltagit i DelSam projekten har varit intresserade av att utveckla sig själv, sitt arbete och sitt kunnande. En framgångsfaktor har också varit ledningens stöd.

En central observation är dock att fastän personalen och ledningen skulle vara hur engagerad och motiverad som helst, så är det nästan omöjligt att delta i utvecklingsarbete om den egna arbetssituation eller enhetens framtid är osäker t.ex. på grund av att finansieringen av verksamheten inte är stabil, utan revideras årsvis och på grund av att sparkrav hotar kärnverksamheten. Även redan nu är det många aktörer som kämpar med knappa resurser och det är ganska klart att också det försvårar engagemanget i utvecklingsarbetet.

Ett centralt tema för utvecklingsarbetet inom DelSam projektet har varit samarbete mellan olika aktörer. Det har visat sig att många är intresserade och förstår betydelsen av samarbetet, men också här finns utmaningar och ofta handlar dessa utmaningar om strukturella hinder. Exempel på dylika är t.ex. studerande som av orsak eller annan avbryter studierna för en viss tid. Vissa av dessa studerande skulle ha nytta av delta i verksamheten på en ungdomsverkstad, men eftersom de unga officiellt är inskrivna som studerande på avbrott och inte som arbetslösa, får verkstäderna inte finansiering för dessa unga. I vissa fall kan verkstäderna få ersättning, om den unga är på arbetsprövning, men då får den unga ingen ersättning för hen räknas inte som studerande och inte heller som arbetslös.

4.2 Ungdomar som faller i mellan

DelSam projektet har förutom det konkreta utvecklandet med praktiker också följt med vad som händer och sker inom området i övrigt. När det gäller ungdomsgarantin och de nuvarande arbetsmarknadsåtgärderna åtgärderna är det oroväckande att resultaten är så pass blygsamma och ibland också har negativ effekt och att orsaken är den åtgärderna riktas fel, d.v.s. deltagarna skulle behöva något annat. (Aho 2014 i Koskinen och Puustinen 2015:8, Bilaga).

Detta syns också i arbetet på verkstäderna. I mars 2015 förverkligade DelSam projektet en kollegautvärdering med ungdomsverkstaden Koi i Raseborg och SVEPS i huvudstadsregionen. Under kollegautvärderingen var frågan om målgrupp starkt på agendan. Det var mycket tal om ungdomar som faller i mellan eller som hör till gråa zonens ungdomar, de som egentligen inte hör hemma på verkstaden, men man tar emot dem, för att ingen annan gör det. Det är fråga om gråa zonens unga som inte riktigt hör hemma någonstans och ofta kan det vara fråga om ungdomar som av orsak eller annan är egentligen i sämre skick än de borde vara för att kunna delta i verkstadsverksamheten. Dessa unga skulle egentligen behöva något annat än arbetsmarknadsåtgärder. I praktiken kan dessa unga också vara sådana som verkstaden inte får finansiering för. Utmaningen är att de tjänster som man har inom verkstaden egentligen inte svarar på dessa ungdomars behov. Frågan är egentligen ett samhällsligt problem, det borde finnas något i mellan, så att de unga skulle få den service de behöver.

En annan grupp unga som har svårt att komma vidare är de unga som har haft dåliga erfarenheter i skolan och inte är intresserade av söka sig till utbildning. De skulle vilja ut i arbetslivet. För dessa unga finns det sällan riktiga alternativ. Så gott som alla yrken kräver någon form av utbildning och systemet med läroavtal fungerar inte heller för dessa. Det allmänt dåliga arbetsmarknadsläget försvårar ytterligare dessa ungas ställning. Detta är inte ett nytt problem, redan 2011 när Allianssi gjorde en webenkät för arbetsgruppen som arbetade med planeringen av ungdomsgarantin, lyfte unga upp samma sak (Nuorten yhteiskuntatakuu 2012:20). Trots detta betonar ungdomsgarantin betydelsen av utbildning och studier och några andra riktiga alternativ finns (Nuorten yhteiskuntatakuu 2012 och www.nuorisotakuu.fi). I praktiken kan detta leda till att unga börjar studier, det inte är intresserade av och hoppar sedan. Från individperspektiv leder detta till ett kontinuerligt misslyckande och den unga får kanske allt svårare att hitta sin plats. Från samhälleligt perspektiv leder det till att den unga gång efter gång hör till målgruppen för ungdomsgarantin. För dessa unga erbjuder ungdomsgarantin inte nödvändigtvis en hållbar lösning.

5 Slutligen

Som det framgick i den utvärdering som gjordes under våren 2015 om alla DelSam projekt har projekten haft en viktig funktion som koordinerande samlingsplats för aktörer i nätverket och som igångsättare av utvecklingsarbete. Glädjande får vi fortsätta det arbetet också under en DelSam IV, som i skrivande stund är i startgrupparna. Fokus för DelSam IV kommer att vara ungdomars delaktighet.

Mia Montonen

Utvecklingschef och medverkande i DelSam I-IV projekten

FSKC

Källor

Barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogrammet 2012-2015

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2012/liitteet/OKM7.pdf?lang=fi>

7.7.2015

Nuorten yhteiskuntatakuu 2012. TEM raportteja 8/2012

http://www.nuorisotakuu.fi/files/34024/Nuorten_yhteiskuntatakuu_2013_-raportti.pdf

7.7.2015

Processer inom sysselsättning i socialt arbete med ungdomar och unga vuxna - inom Korsholms kommun. 2014

http://fskc.webbhuset.fi/Site/Data/2067/Files/Processbeskrivning%20av%20sysselsaettning%20%2029_01_2014.pdf

7.7.2015

Verkställighetsplan för DelSam III

http://fskc.fi/Site/Data/2067/Files/DelSam%20III%20preliminaer%20verkstaellighetsplan%204_9.pdf

7.7.2015

www.decibel.fi

07.07.2015

www.nuoristotakuu.fi

07.07.2015

www.peda.net/veraja/keskisuomenely/ohjaamot

7.7.2015

www.vates.fi/vates/projektit/aktivera-resurser/job-shadow-day-2.html

7.7.2015

AB DET FINLANDSSVENSKA KOMPETENSCENTRET
INOM DET SOCIALA OMRÅDET - FSKC
Georgsgatan 18 A 8, 00120 Helsingfors
www.fskc.fi